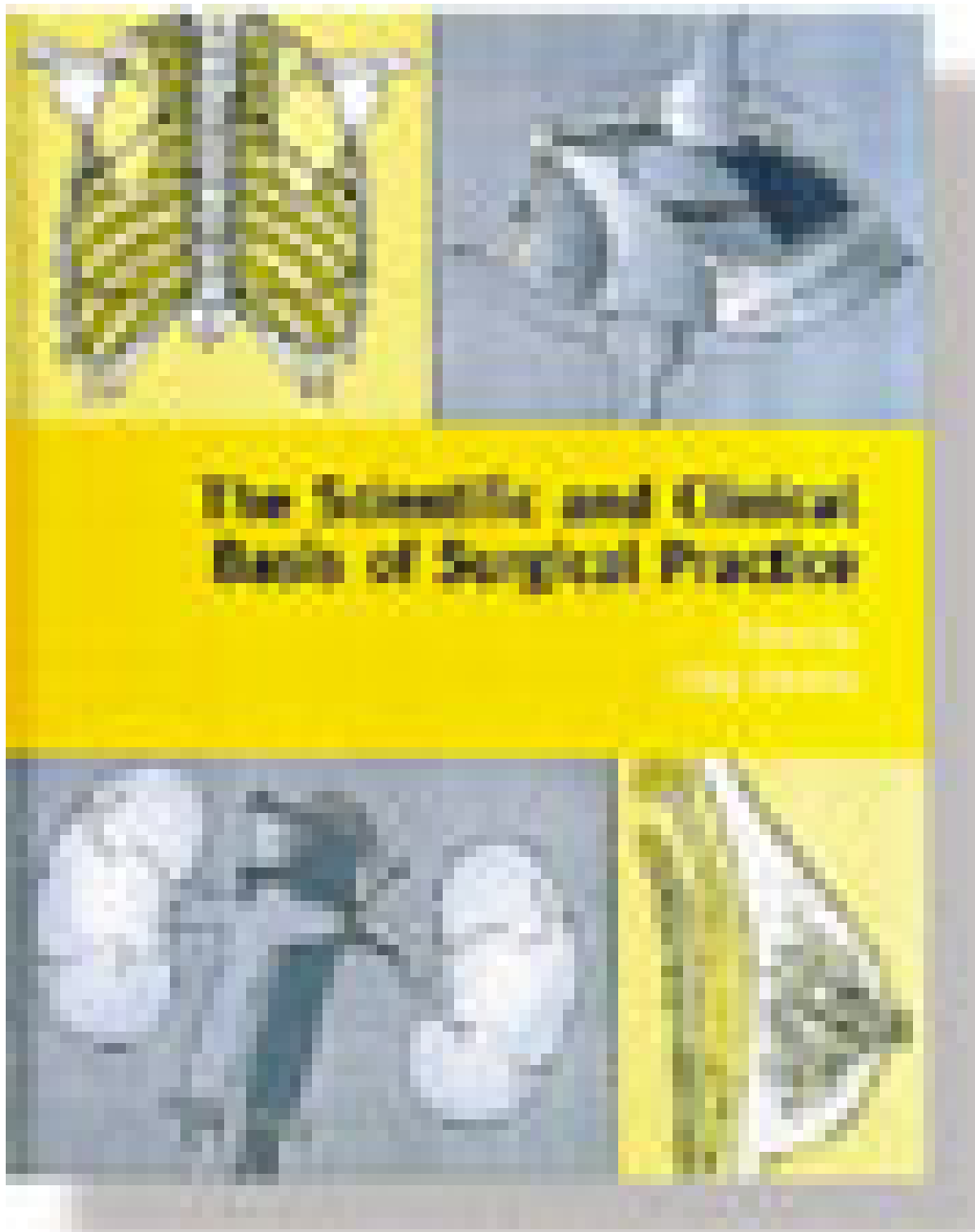
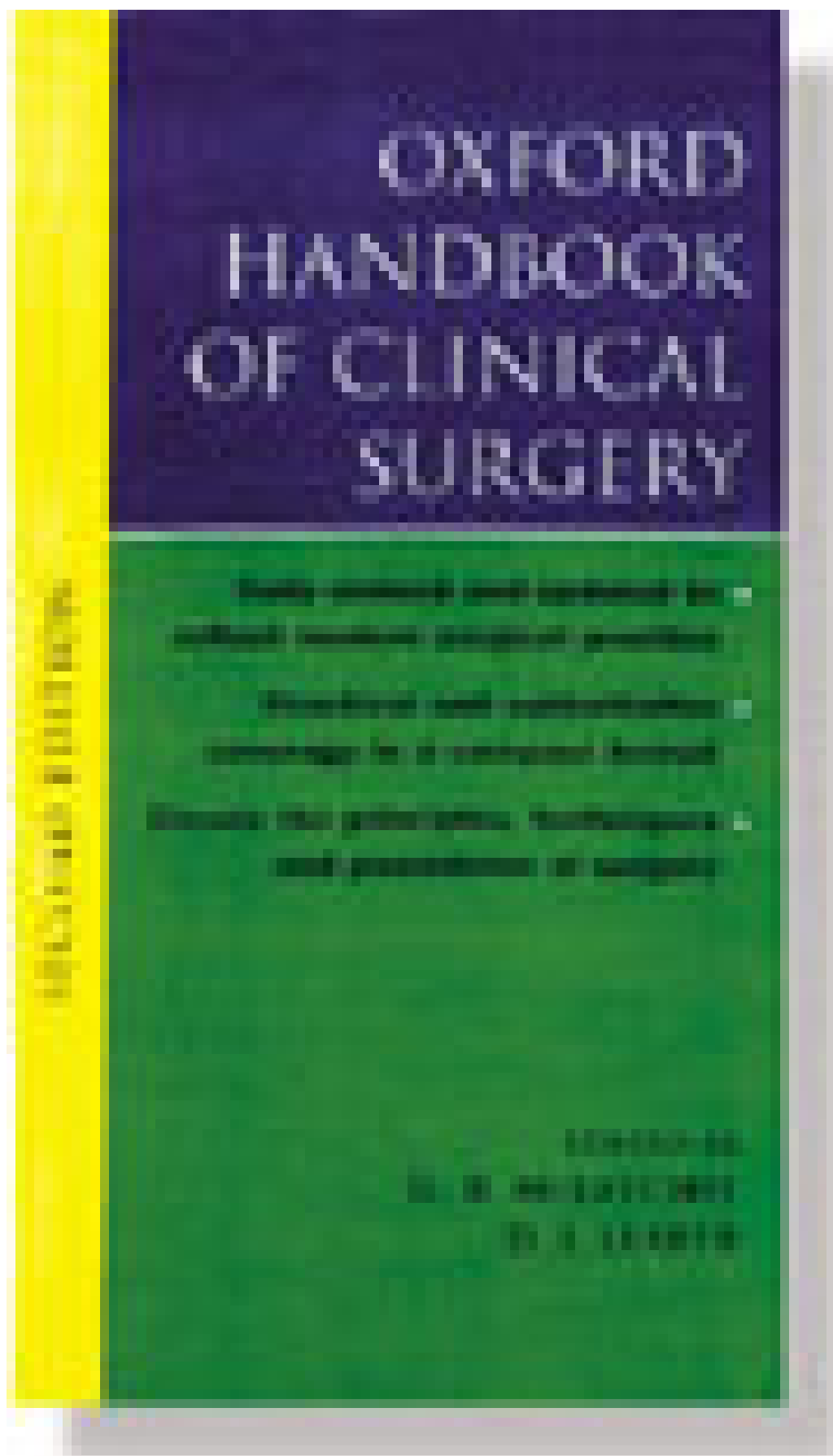

Kirurgi fra ulike innfallsvinkler

BOKOVERSIKT

Fra Oxford University Press er det kommet to nye bidrag samt en oppdatering innen kirurgi. De to første bøkene er tradisjonelle lærebøker i kirurgi, men med to noe ulike innfallsvinkler. Begge er innbundet og av solid papirtype. Et rikt antall illustrasjoner og tabeller forekommer. Oleg Eremin viser en rekke illustrasjoner i svart-hvitt av kliniske

funn og histopatologi samt anatomiske strektegninger og patofysiologiske prosesser. Clive Quick & Paul Thomas har fått hjelp av Philip Deakin til å illustrere hele boken. Sistnevnte har gjennomgående gode og lærerike illustrasjoner, men noe ensformig utført i kun grå- og grønn-toner. Ingen av bøkene har fortløpende referanser, men avslutter med liste over anbefalt litteratur til fordypning etter hvert kapittel.

Eremin følger en tradisjonell oppbygning i sin bok, med inndeling av stoffet i to deler. Første del tar for seg *Surgery in genera* med temaer som traume, sepsis, neoplasi og laparoskopi. Andre del, *General and specialized surgery* tar for seg kirurgiske emner basert på organsystem og kirurgiske sidefag fordelt på 15 kapitler. Teksten er lett leselig, inndelt i mange overskrifter med hyppige undertitler. Beskrivelse av sykdomsetiologi og -genese forekommer noe kortfattet på en del temaer. Diskusjon av behandlingsmuligheter begrenser seg en del steder til oppramsing av mulighetene, uten noen form for preferanse eller anbefaling basert på egne eller erfaringer fra litteraturen. Dette gjelder eksempelvis for kirurgisk behandling av kronisk pankreatitt, hvor 5 – 6 kirurgiske muligheter diskuteres uten noen anbefaling eller retningslinjer (s. 335 – 7). Jevnt over er kapitlene likevel innholdsrike og detaljerte, med fokus på patologi, diagnose og behandling.

Management er et omfattende og populært begrep. Det finnes ingen god, dekkende oversettelse til norsk. I Tyskland har man også valgt å fortyske begrepet («zu managen», «wird gemanaged») ut fra sin vide og populære bruk. Quick & Thomas har med utgangspunkt i dette begrepet omtalt 26 kirurgiske temaer. Noen kapitler er slike man tradisjonelt sett ikke finner i kirurgiske lærebøker. Eksempelvis er det tatt med to kapitler om *Standard in surgical practice*, et kapittel om *Surgical aspects of haematology*, og kapitler om *Managing co-morbid conditions*, *Critical care* og *Recovery from surgery*. De øvrige kapitlene er delt inn etter organsystem (eksempelvis kolorektal kirurgi) eller sykdomsgruppe (malign sykdom, traume). Patologi, diagnose og behandling omtales, men kun i korte trekk. Det er lagt vekt på å ta med andre aspekter av den kirurgiske behandlingen hvor dette er mulig. I tillegg til de nevnte kapitlene trekkes eksempelvis «stoma care» frem i kolorektal kirurgi og «psychological support» i brystkirurgi. Boken er ment å dekke grunnkunnskap innen generell kirurgi, selv om også tema som transplantasjon er med. Formålet er å være et supplement til større lærebøker som eksempelvis *Oxford Textbook of Surgery*.

Målgruppen for begge bøkene er hovedsakelig utdanningskandidater i kirurgi med fokus på eksaminering hos Royal Colleges of Surgeons i Storbritannia. Med utgangspunkt i pris, form og innhold er boken til Eremin en plass mellom didaktisk studentrettede (1) og større spesialistbaserte (2) lærebøker i kirurgi. En noe annen innfallsvinkel, og en fordelaktig pris, gjør boken til Quick & Thomas interessant for så vel studenter som utdanningskandidater i kirurgi.

Store lærebøker er ikke alltid like praktiske. I gitte situasjoner er det greit å ha kort og konsis informasjon lett tilgjengelig. *Oxford handbook of clinical surgery* er i så måte et godt alternativ som sklir rett ned i lommen på legefrakken. En rekke sykdommer presenteres i 1 – 3 siders lengde, med fokus på sykehistorie, klinikk, samt enkel diagnostikk og behandling. Enkle prinsipper og basiskunnskap innen infeksjon, traume og malign sykdom beskrives. Boken inneholder et eget kapittel om praktiske prosedyrer (fra venøs tilgang til pleuratapping) og et kapittel om grunnleggende røntgentolkning for kirurger. Enkle strektegninger forekommer der det er passende. Boken inneholder ikke beskrivelse av symptomorienterte differensialdiagnoser, men et

eget kapittel om «sign, syndromes, rarities and eponymical terms» og et dekkende register bakerst i boken gjør at man finner frem til det meste. Boken vil passe for medisinstudenter, turnusleger, og utdanningskandidater samt andre som trenger en rask oversikt over kirurgiske emner i frakkelommen.

KjetilSøreide

Stavanger

LITTERATUR

1. Søreide K. Kirurgi for studenter Omtale av boken: Henry MM, Thompson JN Clinical surgery Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 729.
 2. Frich L. Solid om kirurgi Omtale av boken: Greenfield LJ, Mulholland MW, Oldham KT, Zelenock GB, Lillemoe KD Surgery: scientific principles and practice Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 998.
-

Publisert: 10. oktober 2002. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 4. september 2026.